

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การดำเนินงาน โรงเรียนวิถีพุทธ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ฉะเชิงเทรา เขต 2 ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
 - 3.2.1 การสร้างเครื่องมือ
 - 3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา การดำเนินงาน โรงเรียนวิถีพุทธ ในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ดังนี้

3.1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูจากโรงเรียนในโครงการโรงเรียน
วิถีพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำนวน 88 โรงเรียน แยกเป็น
ผู้บริหารจำนวน 88 คน ครูจำนวน 970 คน รวมทั้งสิ้น 1,058 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาทั้งหมด จำนวน 88 คน สุ่มแบบ
เฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling Random) ครูได้มาโดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตาราง
ของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) ได้จำนวน 275 คน แล้วสุ่มแบบ
แบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของโรงเรียน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 363 คน
โดยดำเนินการ ดังนี้

1) แบ่งสัดส่วนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา
เขต 2 ตามขนาดของโรงเรียน และแบ่งสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างโดยเปรียบเทียบจากกลุ่มประชากร
ทั้งหมด

2) ใช้วิธีจับสลากกลุ่มตัวอย่าง จากจำนวนประชากรในแต่ละกลุ่ม ได้กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 จำนวน 363 คน โดยผู้บริหารสุ่มแบบเฉพาะเจาะจงทุกโรงเรียน ครูสุ่มแบบจับสลาก ดังตาราง 4

ตาราง 4 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ขนาดของโรงเรียน	จำนวน โรงเรียน	จำนวนผู้บริหารและครูในโรงเรียนวิถิพุทธ					
		ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
		ผู้บริหาร	ครู	รวม	ผู้บริหาร	ครู	รวม
ขนาดเล็ก	32	32	143	175	32	41	73
ขนาดกลาง	31	31	319	350	31	90	121
ขนาดใหญ่	25	25	508	533	25	144	169
รวม	88	88	970	1,058	88	275	363

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ถามเกี่ยวกับการดำเนินงานโรงเรียนวิถิพุทธ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 จำนวน 1 ฉบับมีทั้งหมด 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้แบบสอบถามลักษณะเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานโรงเรียนวิถิพุทธ ใน 5 ด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านกิจกรรมพื้นฐานชีวิต ด้านการเรียนการสอน ด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์ และด้านการบริหารจัดการ ลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ตามแนวคิดของ ลิเคอร์ท์ (Best and Kahn, 1993, pp. 246-250) ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติที่ต่ำที่สุด

3.2.1 การสร้างเครื่องมือ

มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

- 1) ผู้วิจัยศึกษาทฤษฎี จากเอกสาร ตำรา แนวคิดต่าง ๆ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ ใน 5 ด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านกิจกรรมพื้นฐานชีวิต ด้านการเรียนการสอน ด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์ และด้านการบริหารจัดการ
- 2) สร้างแบบสอบถามฉบับร่างครอบคลุมเนื้อหา การดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ
- 3) นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว เสนออาจารย์ที่ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ แนะนำ ปรับปรุง แก้ไข

3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1) ตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ตลอดจนความชัดเจนของเนื้อและความเหมาะสมในการใช้ภาษา โดยได้รับความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบด้วยเทคนิค IOC (ภาคผนวก ง) ดังรายนามต่อไปนี้

- (1) รศ. ดร. สุธีร์ ประจงศักดิ์

รองศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์

- (2) นายพงษ์พิศาล ชินสำราญ

รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2

- (3) นายประสาน เสวตสุพร

ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2

- (4) นายขงยุทธ ปรีชากุล

ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดหนองแหวน

- (5) นายศุภชัย สระพรหม

ข้าราชการบำนาญ อดีตศึกษานิเทศก์

สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพนมสารคาม

2) ทดสอบหาค่าอำนาจจำแนก(Discrimination) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

(1) นำแบบสอบถามที่ตรวจแก้ไขแล้วหาค่าความเชื่อมั่น โดยนำไปทดลองใช้กับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาระยะเชิงเทรา เขต 1 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาจำนวน 30 คน ได้แก่ โรงเรียนวัดคอนทราย ผู้บริหาร 1 คน ครู 4 คน โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาทำ ผู้บริหาร 1 คน ครู 4 คน โรงเรียนวัดพิพิธประสาทสุนทร ผู้บริหาร 1 คน ครู 9 คน โรงเรียนพุทธรังสีพิบูล ผู้บริหาร 1 คน ครู 9 คน แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Discrimination) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-Total Correlation) ซึ่งได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .23-.83 (ภาคผนวก ค)

(2) หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) กำหนดค่าของความเชื่อมั่นที่ระดับ .75 ขึ้นไปได้หาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .96

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการ ดังนี้

3.3.1 บันทึกเสนอให้สำนักงานประสานงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะเชิงเทรา เขต 2 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

3.3.2 นำหนังสือเสนอต่อผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาระยะเชิงเทรา เขต 2 เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ แล้วนำหนังสือที่ผ่านการพิจารณาแล้ว เสนอต่อผู้อำนวยการสถานศึกษาที่ได้กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลต่อไป

3.3.3 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามและรับคืนด้วยตนเอง

3.3.4 จากจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป 363 ชุด ได้รับกลับคืนมาและตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วจำนวน 360 ชุด คิดเป็นร้อยละ 99.17

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการ ดังนี้

3.4.1 ตรวจสอบจำนวน และความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาแต่ละฉบับ

3.4.2 ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป วิเคราะห์ข้อมูล

3.4.3 ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 1 ข้อ ใช้การวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

3.4.4 ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนวิถิพุทธ 5 ด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านกิจกรรมพื้นฐานชีวิต ด้านการเรียนการสอน ด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์ และด้านการบริหารจัดการ จำนวน 60 ข้อ ใช้การวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับระดับมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนวิถิพุทธ และการทดสอบค่าที (t -test) สำหรับการทดสอบสมมติฐานที่ตัวแปร มี 2 ค่า คือ ตำแหน่ง และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) สำหรับตัวแปรที่มีค่ามากกว่า 2 ค่า คือ ขนาดของโรงเรียน

3.4.5 เกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูล การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ความหมายค่าเฉลี่ยของคะแนนเป็นตัวชี้วัด ตามแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว (2535, หน้า 23-24) แล้วแปลความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

4.51-5.00	หมายความว่า	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51-4.50	หมายความว่า	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
2.51-3.50	หมายความว่า	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
1.51-2.50	หมายความว่า	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
1.00-1.50	หมายความว่า	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ดังนี้

3.5.1 ความถี่ และร้อยละ

3.5.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.5.3 สถิติทดสอบค่าที (t -test)

3.5.4 One-Way ANOVA และ Scheffe'